

ODVOD (1. skupina nalog)

1. Z uporabo definicije odvoda izračunaj odvode podanih funkcij:

a) $f(x) = x^2 + \frac{1}{x+1}$

b) $f(x) = \cos x$

c) $f(x) = \frac{1}{\sqrt{2x-1}}$

d) $f(x) = a^{x^2}, a > 0.$

2. Ugotovi, ali je funkcija $f(x) = |x+2|$ odvedljiva v točki $x = -2$.

3. Naj bosta $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ odvedljivi funkciji. Pokaži, da velja:

a) f liha $\Rightarrow f'$ soda,

b) f soda $\Rightarrow f'$ liha,

c) f soda, g liha $\Rightarrow (f \circ g)'$ in $(g \circ f)'$ lihi.

4. Z uporabo pravil za odvajanje funkcij in tabele odvodov elementarnih funkcij izračunaj odvode naslednjih funkcij:

a) $f(x) = (x+1)(x-1)$

b) $f(x) = \sqrt[4]{\frac{1}{x^7}}$

c) $f(x) = a^{3x^2}, a > 0$

d) $f(x) = e^{\frac{2}{x}}$

e) $f(x) = e^{ax} \operatorname{ch}(bx)$

f) $f(x) = \frac{1 - \ln x}{1 + \ln x}$

g) $f(x) = x^n \ln \frac{a}{x}$

h) $f(x) = \log_{10} \frac{x+1}{x^2+1}$

i) $f(x) = \sin^2 x + \cos(2x)$

j) $f(x) = \ln(e^{2x} + 1) - 2 \operatorname{arc} \operatorname{tg} e^x$

k) $f(x) = \cos(\sqrt{\ln x})$

l) $f(x) = \left(\operatorname{tg}(2x) + \frac{1}{\cos(2x)} \right)^3$

m) $f(x) = 2 \operatorname{arc} \sin \sqrt{1-2x}$

n) $f(x) = \ln(\operatorname{sh}(2x)) + \operatorname{Ar} \operatorname{th}(\operatorname{tg} x)$

o) $f(x) = \sin(nx) \sin^n x$

p) $f(x) = \operatorname{arc} \cos(\sin x^2 - \cos x^2).$

5. Izračunaj $f'(x)$, če je:

a) $f(x) = x^x$

b) $f(x) = (\cos x)^{\sin x}.$

6. Pokaži, da lahko najdemo inverzno funkcijo funkcije $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ podane s predpisom $f(x) = x^3 + 3x$ in določi odvod inverzne funkcije.

7. Funkcija f je podana s predpisom:

$$f(x) = \begin{cases} x^3 + 3 & ; x < 1 \\ ax + bx^3 & ; x \geq 1. \end{cases}$$

Določi števili a in b tako, da bo funkcija f zvezna in zvezno odvedljiva v točki $x = 1$.

8. Določi zvezo med parametroma a in b tako, da bo graf funkcije $f(x) = a \sin \frac{x}{b}$ sekal ordinatno os pod kotom $\frac{\pi}{3}$.
9. Zapiši enačbo tangente na krivuljo $y = x^3 - 6x^2 + 10x - 1$, ki je vzporedna premici $y = -2x + 1$.
10. Zapiši enačbo normale na krivuljo $y = x^2 - 6x$, ki je vzporedna premici $2x - 4y = 5$.
11. Zapiši enačbe vseh tangent na graf funkcije $f(x) = \frac{\sin x}{1 - \cos x}$, ki so vzporedne premici $x + 2y + 3 = 0$.
12. Dani sta funkciji $f(x) = \frac{x^2}{x - 2}$ in $g(x) = ax^2$. Določi parameter a tako, da bo tangenta na graf funkcije f v točki $x = 1$ hkrati tangenta na graf funkcije g .
13. Dani sta funkciji $f(x) = x^2 - 7x + 6$ in $g(x) = (x - 1)(x^2 + ax - 2)$.
- Za katere vrednosti parametra a se grafa funkcij f in g sekata v točki $T(1, 0)$ pod kotom $\frac{\pi}{4}$?
  - Za katere $x_0 \in \mathbb{R}$ tangenta na graf funkcije f v točki $T(x_0, f(x_0))$ poteka skozi točko $T(0, 2)$?
14. Ugotovi ali podana funkcija zadošča pogojem Rolleovega izreka na podanem intervalu:
- $f(x) = x^4 - 2x^2$ na $[-\sqrt{2}, \sqrt{2}]$,
  - $f(x) = 1 - x^{\frac{2}{3}}$ na $[-1, 1]$.
15. Naj bo funkcija $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ zvezna, odvedljiva in naj velja $f(1) = f(0) + 1$. Dokaži, da obstaja tak $c \in (0, 1)$, da velja $f'(c) = 1$. *Namig:* Oglej si funkcijo $g(x) = f(x) - x$.

16. S pomočjo Lagrangeovega izreka dokaži, da velja:

a) $\frac{1}{a+1} < \ln\left(1 + \frac{1}{a}\right) < \frac{1}{a}, a > 0,$

b) $\frac{b-a}{1+b^2} < \arctg b - \arctg a < \frac{b-a}{1+a^2}, 0 < a < b,$

c) $\frac{\pi}{4} + \frac{3}{25} < \arctg \frac{4}{3} < \frac{1}{6} + \frac{\pi}{4}.$

17. Dana je funkcija $f(x) = (x-2)e^{2x}$. Izračunaj $f'''(x)$.

18. Dana je funkcija $f(x) = x^2 \sin(ax)$. Izračunaj $f^{(50)}(x)$.

19. Dana je funkcija $f(x) = \frac{1}{x} + \frac{1}{1-x}$. Izračunaj $f^{(n)}(x)$.